

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

De stillede forslag har til formål at præcisere og sikre den enkelte selvejende institutions uafhængige status i lighed med den i folketingssamlingen 1995/96 gennemførte stramning af lovgivningen om de frie skoler (frie kostskoler, frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser). Folketingstidende 96-97 (L218) FF sp. 4451, 4719, 7091, 7384, Till. A, sp. 4367, Till. B, sp. 1037, 1105 og Till. C, sp. 795. (L219) FF sp. 4452, 4719, 7092, 7384, Till. A, sp. 4383, Till. B, sp. 1042, 1107, Till. C, sp. 800. (L268) FF sp. 6218, 6571, 7093, 7385, Till. A, sp. 5232, Till. B, sp. 1050, 1168, 1114, Till. C, sp. 918.

Undervisningsministeren fremsatte den 16. december 1998 forslag til lov om ændring af forskellige love om selvejende uddannelsesinstitutioner, L 145. Lovforslaget blev behandlet en gang i Folketinget, den 21. januar 1999. Folketingets Uddannelsesudvalg afgav den 20. maj 1999 beretning over L 145. Udvalget udtalte heri, » Udvalget har i forbindelse med behandlingen af lovforslaget afholdt en intern høring med deltagelse af en række eksperter i statsforfatningsret for nærmere at drøfte eventuelle forfatningsretlige betænkeligheder i lovforslaget. Under udvalgsbehandlingen er der peget på en række problemer ved det fremsatte lovforslag, som Uddannelsesudvalget endnu ikke finder tilstrækkeligt belyst. Det er herunder vigtigt for udvalget, at der ikke vedtages bestemmelser, som skaber unødvendige begrænsninger for foreningslivet i Danmark. Udvalget er enig i det principielle sigte med regeringens lovforslag nemlig at sikre, at statens tilskud anvendes til de formål, som Folketinget bevilger tilskuddene til. Udvalget kan ligeledes tilslutte sig princippet om, at selvejende uddannelsesinstitutioner er selvstændige og uafhængige. Derfor er udvalget enig i, at det er nødvendigt, at der gennem lovgivning indføres habilitetsregler, der medvirker til at sikre dette. Udvalget finder derfor, at der er behov for en periode til nærmere overvejelser, hvor alle interessenter får lejlighed til at fremsætte deres synspunkter. Udvalget opfordrer derfor undervisningsministeren til at fremme en dialog om disse spørgsmål og på baggrund

heraf fremsætte et nyt lovforslag i næste folketings-samling.«.

I overensstemmelse med beretningen er der blevet gennemført en dialog mellem Undervisningsministeriet og de institutionsområder, der er omfattet af lovforslaget. Ud over daghøjskoleområdet har især de tekniske skoler haft indvendinger, idet de finder, at lovforslaget er unødvendigt for de tekniske skolars vedkommende, og lovforslaget bør ifølge de tekniske skoler »opfattes som en indskrænkning af de juridiske rammer for skolebestyrelsernes virke.« Handelsskolerne ønsker en dispensationsbestemmelse vedrørende forbudet mod at sidde i bestyrelsen for flere skoler inden for samme skoleform.

På daghøjskoleområdet har der yderligere været en særlig drøftelse mellem ministeren og oplysningsforbundene og Foreningen af Daghøjskoler. Ministeren fandt på baggrund af en undersøgelse fra foråret og sommeren 1999 af 23 daghøjskoler, jf. nedenfor, at det var nødvendigt at have generelle habilitetsregler. Daghøjskoleorganisationerne fandt ikke undersøgelsen graverende ud fra en generel betragtning, og de ønskede i stedet for skærpede habilitetskrav indført tydelige krav til samarbejdsaftaler m.v. samt øgede kontrolforanstaltninger fra Undervisningsministeriets side. Organisationerne lagde vægt på at bevare den tætte tilknytning mellem oplysningsforbund og daghøjskoler - også på ledelsesniveauet.

Undervisningsministeriets undersøgelse af 23 daghøjskolors økonomiske og ledelsesmæssige relationer til oplysningsforbund og foreninger mv. i relation til lovens krav til institutionerne om at være selvejende har som nævnt været inddraget i drøftelserne mellem ministeriet og daghøjskoleorganisationerne. Undersøgelsen supplerer en tidligere undersøgelse fra sommeren 1998 af bestyrelsesforholdene, som viste, at der eksisterer et udbredt personsammenfald mellem bestyrelserne for oplysningsforbundene og daghøjskolerne. Undersøgelsen af de 23 daghøjskoler viser, at skolerne har i alt 144 bestyrelsespladser. Heraf sidder 81 eller 56 pct. af medlemmerne samtidig i bestyrelsen for det oplysningsforbund eller den forening, som